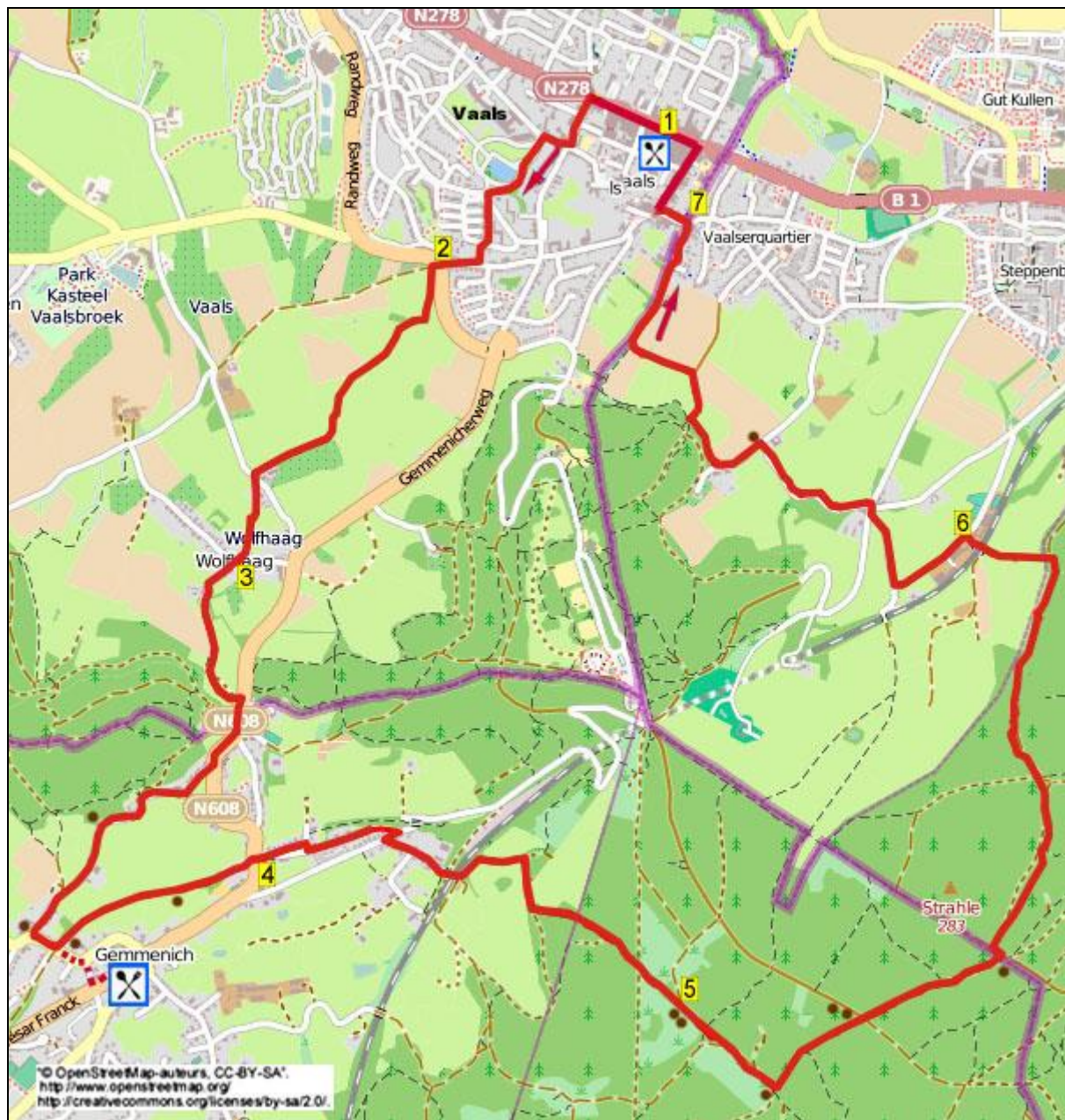

691. VAALS 13,4 km

www.wandelgidszuidlimburg.com

Tijdens deze heuvelachtige 3-landen grenstocht wandelt u door weilanden omhoog langs de buurtschap Wolfhaag. Dan steekt u de Belgische grens over en wandelt u met mooi uitzicht omlaag naar het dorp Gemmenich. Na een stuk over het oude spoorwegtraject Ligne 39 maakt u een flinke boswandeling door het Preuswald. Dan steekt u de Duitse grens over en wandelt u door het Friedrichswald. Het laatste stuk is verrassend met mooie uitzichten op Vaals. Er staan voldoende zitbanken onderweg. Aan het eind is een leuke lunchroom met terras waar u ook heerlijk kunt ontbijten voordat u aan de wandeling begint.

LUNCHROOM 28

Startpunt: Lunchroom 28, Maastrichterlaan 28, Vaals. Tel: 043-8802376. **Geopend:** Dagelijks vanaf 10.00 uur, maandag gesloten.

U kunt ook starten in het Belgische Gemmenich nabij Rue des Écoles 68 en dan pauzeren bij Lunchroom 28. Start dan bij **** in punt 3.

GPS afstand	Looptijd	Hoogteverschil	Totaal omhoog
13,41 km	3.30 uur	154 m	249 m

Wandelgids Zuid-Limburg
www.wandelgidszuidlimburg.com

691. VAALS 13,4 km

1. Met uw rug naar de lunchroom gaat u L. Negeer zijwegen. Aan de rotonde met het kunstwerk "Ontmoeting" gaat u RD. Vlak daarna gaat u aan de kruising L (Bosstraat) omhoog. Negeer zijweg rechts en links. Aan de kruising gaat u R (Bloemendalstraat). Voorbij huisnr. 12 gaat u L het pad omhoog. Aan de kleine "rotonde" bij zitbanken gaat u L het pad omhoog. Neem dan bij zitbank het eerste pad L.

(Als u hier 25 m RD loopt, dan komt u bij het grote beeld van de H. Antonius van Padua (1195-1231), beschermheilige van de verloren voorwerpen. Het beeld is hier in de 19e eeuw geplaatst door de zusters Sacré Coeur)

U passeert het oude kloosterkerkhof.

(Op dit kerkhof liggen de zusters van de orde Dames du Sacré Coeur begraven, een orde voor rijke dames. Zij hadden 125 jaar lang in het huidige hotel Bloemendaal een internaat voor meisjes van rijke komaf. Rose Kennedy, de moeder van president John Kennedy, heeft hier zelfs op kostschool gezeten).

Loop nu RD en volg het pad omhoog richting flat met rechts beneden de vijver. (U loopt dus niet over het pad langs de vijver). **Boven bij stalen pergola gaat u L tussen twee speeltuintjes door. Steek via zebrapad de weg over en loop RD het tegelpad omhoog. Aan de T-splitsing gaat u R. Neem dan de eerste weg L (Korenstraat). Aan de T-splitsing gaat u R (Tentstraat). Negeer zijweg rechts**

2. **Steek via zebrapad de voorrangsweg over en ga meteen voorbij het grote wegwkruis L (blauw/geel) bij ijzeren hek via draaihekje (stegelke) het asfaltpad omhoog en volg dan RD het graspad door het weiland.**

(U kunt hier een kijkje nemen op de begraafplaats, die bestaat uit een Joods en een Hervormd deel. Op de oude Joodse begraafplaats zijn 16 grafstenen bewaard gebleven, waarvan de oudste uit 1755. Na 100 m ziet u bij het eerste hek rechts de oude Joodse begraafplaats. De steentjes op de grafstenen worden achtergelaten door de bezoekers aan de graven).

Beneden bij vervallen schuur buigt het pad rechts omhoog en na 200 m boven bij draaihekje loopt u RD door het weiland omlaag.

(Hier boven heeft u rechts prachtig uitzicht over het 5 sterren landschap Zuid-Limburg o.a. op de hooggelegen St Martinuskerk (1860-1862) in Vijlen en op het St Lambertuskerkje in Holset).

Beneden gaat u RD via draaihekje over het vlonderpad met meteen daarna bij oude knotwilgen rechts het Zieversbeekje. Vlak daarna steekt u R via bruggetje het Zieversbeekje over en loop vervolgens het weiland RD (geel/blauw) omhoog met links van u de doornhaag. (U gaat dus niet door het draaihekje bij infobord). Steek boven schuin links de asfaltweg over en ga bij infobord en tegenover muurkruis via stegelke (geel/blauw) over het pad gelegen tussen twee afrasteringen. Negeer klaphek rechts en loop verder RD over het smalle pad met links achtertuinen woningen. Via klaphek loopt u beneden een weiland in en steek dit RD (geel/blauw) over. Via klaphek bij infobord verlaat u het weiland en volgt u het smalle pad RD.

3. **Aan de asfaltweg in het gehucht Wolfhaag gaat u R. Meteen daarna gaat u bij kunstwerk L (blauw/groen) de doodlopende asfaltweg omhoog, die voorbij huisnr. 28 een stijgend hol pad wordt. Negeer klaphek rechts. Loop boven na draaihekje nog 10 m RD en ga dan L met links van u enkele bomen. Na 50 m gaat u L en meteen daarna gaat u R het weiland omhoog met rechts een graft. (Links op afstand ziet u hier twee kunstwerken). Via stegelke en trappenpad verlaat u het weiland. Boven aan de voorrangsweg gaat u R (groen).**

(U bent hier bij de voormalige douanepost Wolfhaag (huisnr. 56). Dit was de hoogstgelegen douanepost van Nederland).

U loopt België binnen en volg RD de dalende doorgaande weg. Na 150 m, voorbij huisnr. 149, gaat u bij verbodsbord R (Chemin du Duc/geel-rood) de smalle asfaltweg omlaag, die u geruime tijd volgt met links mooi uitzicht.

(Na 300 m passeert u boven rechts (nr. 52) een aardig optrekje met aardig uitzicht).

Negeer zijpaden. Na bijna 1 km beneden aan de T-splitsing in Gemmenich gaat u L de doorgaande weg omlaag. **** Voorbij huisnr. 64 gaat u L (rode rechthoek/geel kruis/Ravel 39) over de asfaltweg.

(U loopt nu over het traject van Ligne 39, de voormalige spoorlijn Welkenraedt-Plombières (1870-1952). Het gedeelte waar u over loopt is in 1872 in gebruik genomen en diende voornamelijk voor het vervoer van zink. Een eindje verder heeft u rechts mooi uitzicht op de Sint Hubertuskerk).

4. **Aan de voorrangsweg loopt u RD (Droegweide) over de doodlopende weg met voor u de 50 m hoge Boudewijntoren op het Drielandenpunt.**

Aan de T-splitsing gaat u R omlaag. Vlak daarna aan de volgende T-splitsing gaat u L over de smalle asfaltweg, die later een grindweg wordt. Aan de asfaltweg gaat u R omlaag. Voorbij de Sint Annekapel gaat u L (Botzelaer) de doodlopende weg omhoog. Negeer zijweg rechts en loop onder het spoorwegviaduct van de goederenspoorlijn Aken-Antwerpen (Montzenlijn) door, die hier even verder via de 870 m lange Gemmenicher/Botzelaer tunnel (1870-1872) onder het Drielandenpunt doorgaat. Meteen daarna aan de T-splitsing gaat u L de veldweg omlaag met voor u weer de Boudewijntoren. Aan de 3-sprong bij bosrand gaat u R (Routes des Frontieres 3). Negeer inrit links omhoog naar weiland. Aan de 3-sprong gaat u L (RF3) het bospad omhoog met links een weiland. Aan de volgende 3-sprong gaat u R (RF 3) het steile bospad omhoog. Aan de kruising bij infobord, grenssteen en stenen veldkruis loopt u RD het bospaadje omhoog. (*U verlaat GR 3*).

5. Aan de 3-sprong bij 2 zitbanken, een mooie uitpuifplek en oude stenen grenssteen (1724) gaat u R (GR 2) over de grindweg.

(Deze grenssteen werd ten tijde van de Oostenrijkse overheersing hier neergezet).

Aan de kruising loopt u RD (GR 2). Aan de 3-sprong gaat u verder RD (GR 2). Aan de 4-sprong bij zitbank, infobord en pelgrimskruis gaat u L de asfaltweg omhoog.

(U verlaat hier GR 2. U loopt nu over de Bittweg (bedevaartweg), die al sinds 1863 dient als pelgrimsroute tussen Aken en Moresnet-Chapelle).

Aan de volgende kruising bij zitbanken en pelgrimskruis gaat u RD over de bosweg. Aan de 3-sprong bij zitbank loopt u RD (GR 2).

(Schuin rechts voor u ziet de 133 m hoge tv-toren in het Aachenerwald).

Aan de kruising bij wegw kruis, zitbank en infobord gaat u L (GR 1/4) de grindweg omlaag.

(20 m verder passeert u links een grenssteen met de afbeelding van de Akense adelaar, die het grondgebied van het Akense Rijk afbakende).

Vlak daarna aan de 3-sprong gaat u R en volg geruime tijd dit dalende brede pad. Aan de kruising bij groot wandelbord gaat u L. Meteen daarna aan de Y-splitsing gaat u R (6) omlaag. Een eind verder wordt dit een stijgend pad dat u geruime tijd RD volgt door het Friedrichswald. (Links heeft u mooie doorkijkjes). Let op! Bij wandelknooppunt 28 gaat u L omlaag en even verder verlaat u het bos. Volg nu RD (GR4) de veldweg omlaag. Beneden aan de 3-sprong loopt u RD (GR 4) onder het viaduct door van de Montzenlijn. U passeert links de monumentale

boerderij "Gut Reinartzkehl".

6. Aan de T-splitsing gaat u L over de asfaltweg langs de stallen van de veehouderij. Aan het eind van de stallen gaat u RD (GR 4) het holle bospad omhoog. Boven aan de T-splitsing bij infobord gaat u R (GR 4) over de asfaltweg. Aan de T-splitsing bij vakwerkhuis (1464) gaat u R. Meteen daarna aan de 4-sprong bij groot houten wegw kruis gaat u L (Neukellerweg) omlaag. Aan de T-splitsing bij zitbank gaat u L. Bij wegw kruis gaat u R de eerste weg langs de bosrand omhoog. Aan de kruising gaat u R de verharde veldweg omlaag.

(Voor u ziet u het hooggelegen Universitätsklinikum (ziekenhuis) Aachen).

Neem dan de eerste veldweg L omhoog, die een smal graspad gelegen tussen twee afrasteringen wordt. Aan de T-splitsing bij infoboek gaat u R het brede pad omlaag en u loopt een eindje verder de Akense wijk Vaalserquater binnen.

7. Aan de 4-sprong bij douanehuisje, wegwijzer en grenspaal 196 gaat u L en u loopt Nederland binnen.

(Dit voormalig douanekantoortje, genaamd de "Kleng Wach", stamt uit 1890 en is het kleinste en hoogst gelegen museum van Nederland. Hier staat ook nog een oude grenssteen van de Rijksstad Aken met het wapen van Aken, de adelaar. Zie infobordjes aan de zijkant).

Aan de 3-sprong (pleintje) voor de protestantse kerk gaat u R (Kerkstraat) omlaag.

(Dit is de hoogstgelegen kerk van Nederland. De huidige toren van de kerk was de gemeentetoren. De uit rond 1300 daterende toren diende hoogstwaarschijnlijk als uitkijktoren of verdedigingstoren van het Akense Rijk.

Op deze parkeerplaats voor de protestantse kerk stond de oude katholieke St. Pauluskerk, die in 1967 werd gesloopt. Deze kerk was ook vast gebouwd aan de toren.

Hier rechts (nr. 41) aan het pleintje bij de kerk staat ook de rijksmonumentale voormalige Hervormde pastorie (1717)).

Negeer zijwegen en volg de Kerkstraat RD omlaag.

(U passeert een eindje verder de ingang van de St. Pauluskerk (1891-1893). De mooie kerk met het bijzonder altaar en de mooie glas in lood ramen is te bezichtigen is).

Beneden aan de drukke doorgaande weg gaat u L en bij huisnr. 28 komt u bij Lunchroom 28, de sponsor van deze wandeling, waar u nog iets kunt eten of drinken.

Auteur: Jos Wlazlo.

Het Auteursrecht van deze tekst en het Databankenrecht op deze route ligt volledig bij de auteur. Niets van deze wandelroute mag worden gekopieerd, vervoelvoudigd of openbaar gemaakt zonder toestemming van de auteur.